

PRESUDA SUDA (četvrto vijeće)

7. travnja 2016. (*)

„Zahtjev za prethodnu odluku – Carinska unija i zajednička carinska tarifa – Carinski zakonik Zajednice – Carinske povlastice – Uredba (EEZ) br. 2454/93 – članak 74. stavak 1. – Proizvodi s podrijetlom iz države korisnice – Prijevoz – Pošiljke koje se sastoje od mješavine sirovog ulja palminih koštica (jezgri) podrijetlom iz nekoliko država koje uživaju istu carinsku povlasticu“

U predmetu C-294/14,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Finanzgericht Hamburg (Porezni sud u Hamburgu, Njemačka), odlukom od 8. svibnja 2014., koju je Sud zaprimio 16. lipnja 2014., u postupku

ADM Hamburg AG

protiv

Hauptzollamt Hamburg-Stadt,

SUD (četvrto vijeće),

u sastavu: L. Bay Larsen (izvjestitelj), predsjednik trećeg vijeća, u svojstvu predsjednika četvrtog vijeća, J. Malenovský, M. Safjan, A. Prechal i K. Jürimäe, suci,

nezavisni odvjetnik: N. Wahl,

tajnik: V. Tourrès, administrator,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 11. lipnja 2015.,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za ADM Hamburg AG, H.-J. Prieß i R. Stein, *Rechtsanwälte*,
- za Hauptzollamt Hamburg-Stadt, J. Thaler, u svojstvu agenta,
- za Europsku komisiju, L. Groenfeldt i B.-R. Killmann, u svojstvu agenata,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 10. rujna 2015.,

donosi sljedeću

Presudu

1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 74. Uredbe Komisije (EEZ) br. 2454/93 od 2. srpnja 1993. o utvrđivanju odredaba za provedbu Uredbe Vijeća (EEZ) br. 2913/92 o Carinskom zakoniku Zajednice (SL L 253, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 2., svezak 1., str. 3.), kako je izmijenjena Uredbom Komisije (EU) br. 1063/2010 od 18. studenoga 2010. (SL L 307, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 2., svezak 20., str. 3.; u daljnjem tekstu: Uredba br. 2454/93).

2 Zahtjev je upućen u okviru spora između društva ADM Hamburg AG (u daljnjem tekstu: ADM Hamburg) i Hauptzollamt Hamburg-Stadt (Glavni carinski ured u Hamburgu; u daljnjem tekstu carinski ured) o zakonitosti rješenja o utvrđivanju uvoznih carina u vezi s pošiljkama sirovog ulja palminih koštica (jezgri).

Pravni okvir

Uredba br. 2454/93

3 Članak 72. Uredbe br. 2454/93 propisuje:

„Smatra se da su sljedeći proizvodi podrijetlom iz zemlje korisnice:

- (a) proizvodi koji su u cijelosti dobiveni u toj državi u smislu članka 75.;
- (b) proizvodi koji su dobiveni u navedenoj zemlji i sadržavaju materijale koji nisu ondje dobiveni u cijelosti, pod uvjetom da su odnosni materijali podvrgnuti dostatnoj obradi ili preradi u smislu članka 76.“

4 Članak 74. te uredbe u stavcima 1. do 2. propisuje:

„1. Proizvodi deklarirani za puštanje u slobodan promet u Europskoj uniji su isti kao i proizvodi koji su izvezeni iz države korisnice iz koje se smatra da su podrijetlom. Oni ne smiju biti izmijenjeni, na bilo koji način preoblikovani ili podvrgnuti postupcima osim postupcima koji su potrebni kako bi se očuvali u dobrom stanju, prije deklariranja za puštanje u slobodan promet. Skladištenje proizvoda ili pošiljaka i dijeljenje pošiljaka moguće je ako se obavlja pod odgovornošću izvoznika ili kasnijeg imatelja robe i ako proizvodi ostanu pod carinskim nadzorom u državi (državama) provoza.

2. Usklađenost sa stavkom 1. smatra se ispunjenom osim ako carinsko tijelo ima razlog misliti suprotno; u takvim slučajevima, carinsko tijelo može zahtijevati da pruži dokaz o usklađenosti, koji se može pružiti bilo kojim putem, uključujući ugovorne isprave o prijevozu kao što su brodski tovarni list ili inženjerski ili konkretni dokazi koji se temelje na označavanju ili brojanom označavanju paketa ili bilo koji dokaz u vezi sa samom robom.“

5 Članak 97.1 stavci 1. i 2. navedene uredbe glasi:

„1. Potvrde o podrijetlu obrazac A, koji je uzorak sadržan u Prilogu 17., izdaju se na pisani zahtjev izvoznika ili njegovog ovlaštenog predstavnika, zajedno sa svim ostalim odgovarajućim dokaznim ispravama kojima se dokazuje da proizvodi namijenjeni za izvoz ispunjavaju uvjete za izdavanje potvrde o podrijetlu obrazac A.

2. Potvrda se izvozniku daje na raspolaganje čim se obavi ili osigura stvarni izvoz. Međutim, potvrda o podrijetlu obrazac A može se iznimno izdati nakon izvoza proizvoda na koje se odnosi, ako:

- (a) u trenutku izvoza nije izdana zbog greške, nenamjernoga propusta ili posebnih okolnosti; ili
- (b) se nadležnim vladinim tijelima pruži zadovoljavajući dokaz o tome da je potvrda o podrijetlu obrazac A bila izdana, ali da pri uvozu nije bila prihvaćena iz tehničkih razloga.“

6 U skladu s člankom 97. stavkom 1. iste uredbe:

„Potvrde o podrijetlu obrazac A ili izjave na račun podnose se carinskom tijelu država članica uvoznica u skladu s postupcima u vezi s carinskom deklaracijom.“

Uredba (EZ) br. 732/2008

7 Uvodne izjave 6. i 9. Uredbe Vijeća (EZ) br. 732/2008 od 22. srpnja 2008. o primjeni sustava općih carinskih povlastica za razdoblje od 1. siječnja 2009. do 31. prosinca 2011. te o izmjeni uredbi (EZ) br. 552/97, (EZ) br. 1933/2006 i uredbi Komisije (EZ) br. 1100/2006 i (EZ) br. 964/2007 (SL L 211, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 11., svezak 81., str. 257.) glase kako slijedi:

„(6) Opći dogovor trebao bi se odobravati svim onim zemljama korisnicama koje Svjetska banka nije razvrstala kao zemlje s visokim dohotkom i koje nemaju dovoljno raznolik izvoz.

[...]

(9) Te bi povlastice trebale biti osmišljene tako da promiču daljnji gospodarski rast i prema tome da budu pozitivan odgovor na potrebu za održivim razvojem. Prema ovom dogovoru trebalo bi suspendirati carine *ad valorem* za dotične zemlje korisnice, kao i posebne carine, osim ako su u kombinaciji s carinom *ad valorem*.“

8 Članak 5. stavci 1. i 2. te uredbe određuje:

„1. Predviđene carinske povlastice primjenjuju se na uvoz proizvoda uključenih u dogovor koji koristi zemlja korisnica njihovog podrijetla.

2. U svrhu dogovora iz članka 1. stavka 2., pravila o podrijetlu u odnosu na definiciju koncepta proizvoda s podrijetlom, postupaka i načina administrativne suradnje s tim u vezi, jesu ona predviđena Uredbom [br. 2454/93].“

Uredba br. 1063/2010

9 Uredbom br. 1063/2010 preinačene su odredbe Uredbe br. 2454/93 relevantne za glavni postupak.

10 Uvodne izjave 3. i 16. Uredbe br. 1063/2010 glase:

„(3) U kontekstu Razvojnog programa iz Dohe, potreba da se osigura bolja integracija država u razvoju u svjetsko gospodarstvo prepoznata je, posebno putem poboljšanog pristupa tržištima razvijenih država.

Za tu svrhu, pravila o povlaštenom podrijetlu treba pojednostaviti, prema potrebi, učiniti ih manje strogima, tako da proizvodi podrijetlom iz država korisnica mogu stvarno uživati dodijeljene povlastice.

[...]

(16) [...]

Sadašnja pravila zahtijevaju dokaz o izravnom prijevozu u Europsku uniju, koji je često teško dobiti. Zbog toga zahtijeva, neka roba kojoj je priložen valjani dokaz o podrijetlu ne može stvarno uživati prednost povlastica. Stoga je primjereno uvesti novo, jednostavnije i fleksibilnije pravilo koje je usredotočeno na cilj da je roba podnesena carinarnici uz deklaraciju za puštanje u slobodan promet u Europskoj uniji jednaka robi koja je napustila državu korisnicu izvoznicu te koja na putu ni na koji način nije bila promijenjena ili preoblikovana.“

Glavni postupak i prethodno pitanje

11 Društvo ADM Hamburg 11. kolovoza 2011. uvezlo je nekoliko pošiljki sirovog ulja palminih koštica (jezgri) podrijetlom iz Kolumbije, Paname, Kostarike i Ekvadora radi njihova puštanja u slobodan promet u Europskoj uniji. Te su četiri države, koje imaju status zemalja u razvoju korisnica sustava općih carinskih povlastica koji je Unija odobrila u okviru svojeg sustava općih carinskih povlastica uvedenog Uredbom br. 732/2008 (u daljnjem tekstu: GSP zemlje), izdale potvrde o podrijetlu „Obrazac A“ u vezi s tim različitim pošiljkama.

12 Prilikom prijevoza u Uniju, ulje palminih koštica (jezgri) bilo je ukrcano u različite spremnike teretnog broda. U trima od tih spremnika zasebno su bile utovarene i prevezene pošiljke s podrijetlom iz triju GSP zemalja o kojima je riječ u glavnom postupku. U četvrtom spremniku društvo ADM Hamburg pomiješalo je ulje iz različitih pošiljki koje potječu iz svake od četiriju GSP zemalja o kojima je riječ u glavnom postupku.

13 Prilikom dolaska robe u Njemačku, društvo ADM Hamburg predložilo je potvrde o podrijetlu „Obrazac A“ zahtijevajući za cjelokupni teret ulja palminih koštica (jezgri) s broda primjenu sustava povlaštene uvozne carine na temelju sustava općih carinskih povlastica.

14 Rješenjem od 8. prosinca 2011. carinski ured odredio je uvoznu carinu ne odobrivši pritom povlašteni tretman dijela pošiljke sastavljene od mješavine ulja i uskladištene u četvrtom spremniku te je odlučio za tu pošiljku odrediti uvoznu carinu obračunatu u punom iznosu.

15 Nakon neuspješne upravne žalbe društvo ADM Hamburg podnijelo je tužbu Finanzgerichtu Hamburg (Porezni sud u Hamburgu) kojom je zahtijevalo poništenje rješenja o određivanju uvozne carine od 8. prosinca 2011.

16 U prilog svojoj tužbi društvo ADM Hamburg, među ostalim, tvrdi da je zajedničko skladištenje ulja radi njegova prijevoza neutralno u smislu podrijetla, dok carinski ured smatra da se povlašteni carinski tretman može odobriti za proizvode za koje je dokazano da nisu izmijenjeni, o čemu nije riječ u ovom slučaju.

17 U tim je okolnostima Finanzgericht Hamburg (Porezni sud u Hamburgu) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeće prethodno pitanje:

„Je li u slučaju kakav je onaj o kojem je riječ u glavnom postupku ispunjena činjenica pretpostavka iz članka 74. stavka 1. prve rečenice Uredbe br. 2454/93 prema kojoj proizvodi deklarirani za puštanje u slobodan promet u Europskoj uniji moraju biti isti kao i proizvodi koji su izvezeni iz države korisnice iz koje se smatra da su podrijetlom, kada veće količine sirovog ulja palminih koštica (jezgri) iz različitih država izvoznica koje su korisnice općeg sustava povlastica (GSP), iz kojih se smatra da je navedeno ulje podrijetlom, nisu izvezene te potom uvezene u Europsku uniju na način da su međusobno fizički odvojene, već su prilikom izvoza stavljene u isti spremnik teretnog broda te se u tom spremniku međusobno pomiješane uvoze u Europsku uniju,

pri čemu se može isključiti mogućnost da tijekom transporta tih proizvoda pa sve do njihovog puštanja u slobodan promet u spremnik transportnog broda dopiju drugi proizvodi, a osobito oni koji nisu u sustavu povlastica?“

O prethodnom pitanju

18 Svojim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 74. stavak 1. Uredbe br. 2454/93 tumačiti na način da se u situaciji poput one o kojoj je riječ u glavnom postupku, u kojoj su predložene valjane potvrde o podrijetlu, može priznati povlašteno podrijetlo, u smislu sustava općih carinskih povlastica uvedenog Uredbom br. 732/2008, pošiljki sirovog ulja palminih koštica (jezgri) čak i kada je ta roba pomiješana u spremniku broda prilikom njezina prijevoza u Uniju u okolnostima u kojima se može isključiti mogućnost da su drugi proizvodi, osobito oni koji nisu u sustavu povlastica, dospjeli u taj spremnik.

19 Člankom 74. stavkom 1. Uredbe br. 2454/93 zahtijeva se, među ostalim, s jedne strane, da su proizvodi deklarirani za puštanje u slobodan promet u Uniji isti kao i proizvodi koji su izvezeni iz države korisnice iz koje se smatra da su podrijetlom i, s druge strane, da nisu bili izmijenjeni, na bilo koji način preoblikovani ili podvrgnuti postupcima osim postupcima koji su potrebni kako bi se očuvali u dobrom stanju, prije deklariranja za puštanje u slobodan promet.

20 U tom pogledu treba istaknuti da iz odluke kojom se upućuje prethodno pitanje proizlazi da su proizvodi o kojima je riječ u glavnom postupku u potpunosti međusobno zamjenjivi i da imaju ista svojstva. Stoga miješanje tih proizvoda prilikom njihova prijevoza nije izmijenilo njihovu bit.

21 Osim toga, nesporno je da svaka od pošiljki sirovog ulja od palminih koštica (jezgri) o kojima je riječ u glavnom postupku ima valjanu potvrdu o podrijetlu. Stoga su te pošiljke, u načelu, u istom tarifnom sustavu.

22 Nadalje, iz utvrđenja suda koji je uputio zahtjev proizlazi da se može isključiti mogućnost da su drugi proizvodi, koji su u drukčijem tarifnom sustavu, dospjeli u četvrtom spremniku teretnog broda u mješavinu ulja iz različitih pošiljki koje potječu iz svake od četiriju GSP zemalja o kojima je riječ.

23 Stoga okolnost da su proizvodi koji imaju svojstva kao što su ona pošiljki sirovog ulja palminih koštica (jezgri) o kojima je riječ u glavnom postupku bili pomiješani u spremniku broda prilikom prijevoza u Uniju ne može kao takva značiti da ti proizvodi nisu isti kao i proizvodi koji su izvezeni iz države korisnice iz koje se smatra da su podrijetlom.

24 Međutim, kako bi se utvrdilo jesu li ispunjeni uvjeti određeni člankom 74. stavkom 1. Uredbe br. 2454/93, treba utvrditi predstavlja li mješavina proizvoda koji imaju svojstva poput onih pošiljki sirovog ulja palminih koštica (jezgri) o kojima je riječ u glavnom postupku izmjenu, preoblikovanje ili postupak u smislu te odredbe.

25 U tom pogledu treba utvrditi da samo tumačenje druge rečenice te odredbe ne pruža mogućnost da se sa sigurnošću utvrdi smisao izraza „izmjena“, „preoblikovanje“ i „postupak“.

26 Osim toga, mora se utvrditi da Uredba br. 2454/93 ne sadržava definiciju tih izraza.

27 Treba podsjetiti da, kada je tekst odredbe prava Unije nedovoljno jasan, treba uzeti u obzir kontekst te odredbe kao i ciljeve koji se njome žele postići (presuda PPG i SNF/ECHA, C-625/11 P, EU:C:2013:594, t. 34. i navedena sudska praksa).

28 Kao što je to istaknuo nezavisni odvjetnik u točkama 24. do 25. svojeg mišljenja, članak 74. Uredbe br. 2454/93 nalazi se u poglavlju 2. glave IV. dijela I. te uredbe, koje se odnosi na

povlašteno podrijetlo. To nije, ta je odredba dio pododjeljka 2. odjeljka 1. tog poglavlja, koji se odnosi na definiciju pojma „proizvoda s podrijetlom“, to jest proizvoda s podrijetlom iz GSP zemlje.

29 Stoga, s obzirom na tekst i kontekst te odredbe, treba utvrditi da joj je glavna svrha doprinijeti jamstvu da su proizvodi deklarirani za puštanje u slobodan promet u Europskoj uniji doista proizvodi podrijetlom iz GSP zemlje, a ne iz treće zemlje.

30 U tim okolnostima, miješanje tijekom prijevoza nekoliko proizvoda kojim se ne mijenja njihova bit i koje ne dovodi do dvojbi o njihovu podrijetlu ne može se kvalificirati kao izmjena, preoblikovanje ili postupak koji se protivi tomu da se prepozna podrijetlo tih proizvoda u okviru utvrđenom, među ostalim, člankom 74. stavkom 1. Uredbe br. 2454/93.

31 Osim toga, iz uvodnih izjava 3. i 16. Uredbe br. 1063/2010 proizlazi da se reformom općeg sustava povlastica pravila o povlaštenom podrijetlu žele pojednostavniti i, prema potrebi, učiniti manje strogima, tako da proizvodi podrijetlom iz država korisnica mogu stvarno uživati dodijeljene povlastice.

32 Kad je riječ, konkretnije, o članku 74. Uredbe br. 2454/93, iz uvodne izjave 16. Uredbe br. 1063/2010 proizlazi da je svrha potonje uvesti jednostavnije i fleksibilnije pravilo kojim se mijenja prijašnje pravilo čija je primjena imala za posljedicu to da neka roba kojoj je bio priložen valjan dokaz o podrijetlu nije mogla uživati prednost povlastica.

33 Nadalje, kao što je to navedeno u uvodnoj izjavi 9. Uredbe br. 732/2008, cilj sustava povlastica poput sustava općih carinskih povlastica uspostavljenog tom uredbom jest promicanje daljnjeg gospodarskog rasta i davanje pozitivnog odgovora na potrebu za održivim razvojem.

34 U tim okolnostima, članak 74. stavak 1. Uredbe br. 2454/93 ne može se tumačiti tako da se njime isključuju mogućnost priznavanja podrijetla proizvoda poput onih o kojima je riječ u glavnom postupku samo zato što su bili međusobno pomiješani, iako to miješanje nije spriječilo nadležna tijela da utvrde da su svi proizvodi doista bili podrijetlom iz GSP zemlje.

35 S obzirom na sva prethodna razmatranja, na postavljeno pitanje treba odgovoriti tako da članak 74. stavak 1. Uredbe br. 2454/93 treba tumačiti na način da se, u situaciji poput one o kojoj je riječ u glavnom postupku, u kojoj su predložene valjane potvrde o podrijetlu, može priznati povlašteno podrijetlo, u smislu općeg sustava povlastica uvedenog Uredbom br. 732/2008, pošiljki sirovog ulja palminih koštica (jezgri) čak i kada je ta roba pomiješana u spremniku broda prilikom svojeg prijevoza u Uniju u okolnostima u kojima se može isključiti mogućnost da su drugi proizvodi, osobito oni koji nisu u sustavu povlastica, dospjeli u taj spremnik.

Troškovi

36 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenoga, Sud (četvrto vijeće) odlučuje:

Članak 74. stavak 1. Uredbe Komisije (EEZ) br. 2454/93 od 2. srpnja 1993. o utvrđivanju odredaba za provedbu Uredbe Vijeća (EEZ) br. 2913/92 o Carinskom zakoniku Zajednice, kako je izmijenjena Uredbom Komisije (EU) br. 1063/2010 od 18. studenoga 2010., treba tumačiti na način da se, u situaciji poput one o kojoj je riječ u glavnom postupku, u kojoj su predložene valjane potvrde o podrijetlu, može priznati povlašteno podrijetlo, u smislu općeg sustava povlastica uvedenog Uredbom Vijeća (EZ) br. 732/2008 od 22. srpnja 2008. o primjeni sustava općih carinskih povlastica za razdoblje od 1. siječnja 2009. do 31. prosinca 2011. te o izmjeni uredbi (EZ) br. 552/97, (EZ) br. 1933/2006 i uredbi Komisije (EZ)

br. 1100/2006 i (EZ) br. 964/2007, pošiljki sirovog ulja palminih koštica (jezgri) čak i kada je ta roba pomiješana u spremniku broda prilikom svojeg prijevoza u Europsku uniju u okolnostima u kojima se može isključiti mogućnost da su drugi proizvodi, osobito oni koji nisu u sustavu povlastica, dospjeli u taj spremnik.

Potpisi

* Jezik postupka : njemački